

XXXI. národní přehlídka amatérského divadla pro děti Rakovník 2012

PŮL DOVOLENÉ DÁVÁME DIVADLU

■ Letošní Popelku otevřelo Hynkovo hravé divadlo z Litoměřic. Pod režijní taktovkou Evy Andělové hned dvakrát ukázalo rakovnickému dětskému publiku půvabnou pohádku Fimfárum od Jana Wericha. Dětská diváci ovšem netušili, že se před jejich očima odehrává ještě jiné drama, než to, které napsal pan Werich. Nejen neobvyklé okolnosti představení mě přiměly k tomu, že jsem právě režisérku Evu Andělovou požádal po druhém představení o rozhovor.

Vaše představení jsi dramati-zovala i režiovala. Proč právě Wericha?

Vždyť je to krásné, je to chytré, můžeme se na tom vyřádit. Je to free a úžasné. Mám Wericha moc ráda.

UŽ jste od něho něco hráli? Co bylo před Werichem a co bude po Werichovi?

Hráli jsme od něho zatím jen tuto záležitost. Dělal bych strašně ráda pohádky, ale je to časově velmi náročné. Především pro herce, když se jezdí někam hrát. Dopoledne chodí každý do práce a na představe-

ní pro děti si musí brát dovolenou. Já už naštěstí ne (smích), jsem už zasloužilý pracovník. Ostatní však ještě pracují a už tak polovinu své dovolené dávají divadlu.

Hrajete tedy i pro dospělého diváka?

Především pro dospělého. Ještě jednu pohádku ale máme a zase se s ní budeme hlásit na příští Popelku. Jde o pro děti upravenou hru bratří Čapků Ze života hmyzu. Máme vyzkoušeno, že od první třídy, od sedmi let, děti toto představení bez problému sledují. Hrajeme jej v po-

dobném stylu. Chudé divadlo, žádné velké kulisy.

A další repertoár?

Ještě jsme neukončili derniérou představení A. N. Ostrovského Kdo hledá, najde aneb ženitba Balzaminova, Ze života hmyzu se hraje již dva roky. Na repertoáru máme také Rodinný průvan od Agnèse Jaoui a Jana-Pierra Bacri, což je černá francouzská komedie, a v současné době děláme dokonce dvě nové věci najednou.

To všechno stíháte zároveň?

Vždyť říkám, že si lidé musejí brát dovolenou. Skoro nestíháme.

Vaše představení provázely určité problémy. Můžeš specifikovat, o co se vlastně jednalo?

V úterý v půl šesté volal zbytek party z Litoměřic, že naší he-

rečce Jitce Šimonové, která má za měsíc termín porodu, odešla plodová voda a je v porodnici. A budoucí otec měl přivést zbývajících pět herců. Včetně ní. Tím jsme se dostali trochu do stresu. Honem jsem zavolala svojí dceři, aby přišla na pomoc. Všechno bylo strašně narychlo a opravdu honem, honem. Nejen, že nám představení nešlo tak, jak plyne v normálním obsazení, ale máme Jitku rádi, takže jsme se navíc pochopitelně ještě báli, zda je v pořádku ona. Byli jsme tedy všeobecně trochu nervózní.

Nedivím se. Něco podobného se i na divadle stává zřídka...

Už se mi staly všechny možné maléry, myslela jsem si, že už jsem zažila opravdu všecko, ale aby nám na národní přehlídce rodila herečka, to bylo opravdu poprvé.

Honza Švácha

Porota se chopila svého řemesla s grácií sobě vlastní.

ŠÍPKOVÁ RŮŽENKA + TŘI PŘADLENY

■ Divadelní soubor J. K. Tyla Čelákovice se na letošní Popelce představil inscenací dvou pohádek: Šípková Růženka (autora Lubomíra Feldeka) a Tři přadleny (vlastní autorská tvorba).

Autoři ponechali v obou případech pouze základní syžet příběhu a s tímto si „pohrávají“ s dávkou jisté humorné nadsázky. Vycházejí zřejmě z předpokladu, že příběhy jsou notoricky známe, jinak si totiž nelze vysvětlit absenci řady motivací jednání a pouze zběžně načrtnuté motivy a témata. Vše směřuje k tomu, aby na půdorysu pohádek vznikla zábavná insce-

nace až kabaretního charakteru, jejímž základním smyslem je právě pobavit diváka, a to všech věkových kategorií. Vedle několika zdařilých jevištních nápadů v řádu pohádkového vyprávění (jemná a účinná herecká nadsázka postav Sudiček či Růženky; Sudičky představující stromy v lese; situace kolem topícího se Prince) je zde poměrně značné množství především

slovních vtipů, které díky ironizující a dvojsmyslné poloze jednoznačně směřují pouze k divákovi dospělému. Z jeviště tak není zcela patrná divácká adresa ani celkové žánrově stylové řešení. Od všeho je zde trochu: chvíli je důležitá zmíněná nadsázka (zejména v první pohádce Šípková Růženka), jindy se zase jakoby vážně vypráví příběh (např. začátek Tři přadlen). Díky této neujasněnosti se inscenace rozpadá na jednotlivé výstupy, jejichž divadelní kvalita je velmi rozkolísaná, místy dokonce

velmi problematická. Je škoda, že některé slibné herecké výkony (např. Sudičky, Růženka aj.) nebyly plně využity ve prospěch celku.

Milan Schejbal

P.S. Touto cestou bych chtěl upozornit, že zbytek poroty se důrazně distancuje od tvrzení porotce Mgr. Jaromíra Hrušky, že by inscenaci prospělo, kdyby se představitelka Lidušky na jevišti převlékla do pyžama, i když s ním v zásadě souhlasí.

PRO DĚTI HRAJEME OD SRDÍČKA

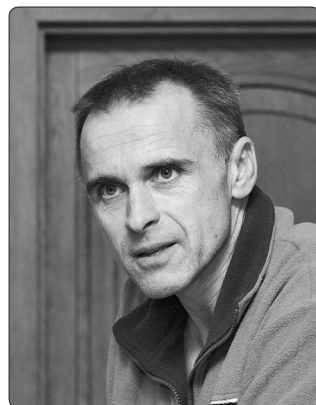
■ Divadelní soubor J. K. Tyl Čelákovice už oslavil sedmdesátý rok svého založení. Do Rakovníka přivezl inscenaci, která spojuje dva klasické pohádkové příběhy v novější úpravě. Vedoucí souboru a asistent režie Pavel Wieser si v ní zahrál prince a komořího.

V programové brožůře jste si postesklí, že nemáte v souboru zrovna přebytek členů...

Dříve měl spolek okolo sedm-

desáti, sta členů, ale ta doba už je bohužel dávno pryč. Nyní se pohybujeme kolem deseti hrajících lidí na předsta-

vení. Spolupracujeme se ZUŠ, takže průběžně doplňujeme novou generaci. Členové nám ale odrůstají, chodí studovat, pracovat a odjíždějí do světa nebo je nepouští zaměstnavatel, takže problémy zůstávají. Potřebovali bychom omladit. Přitom si nemůžeme stěžovat na zázemí. Od nepaměti je

soubor zastřešován kulturním domem a tím pádem i městem Čelákovice. Spolupráce je tam vzorná i v této době, nemáme problémy.

Věnujete se i divadlu pro dospělé?

Jsme zaměřeni především na pohádky. Občas uděláme něco pro dospělé, ale je problém představení prodat. Kdežto když se hraje pro děti, sál naplníme vždycky. Napůl je to zistně,

z druhé, té větší poloviny, je to od srdíčka. Dětský divák je dětský divák.

Máte s divadlem pro děti spoustu zkušeností. Myslíte si, že se děti jako diváci mění?

To je těžké. Ale myslím si, že ať hrajete, co hrajete, pokud s dětmi jednáte upřímně a nevidíte, že lžete, tak vás přijímají. Je pak jedno, jestli se posouvá kultura nebo ekonomický vývoj. Když jste poctivý, dítě to odhalí.

Takže jsou podle Vás Šípková Růženka a Tři přádelny stále aktuální?

V tomto pojetí ano. Kvůli době je potřeba dělat víc ve zkratce, pak to děti berou.

Proto jste spojili dva příběhy do jednoho?

Tam to vzniklo trochu jinak. Dělal jsem Šípkovou Růženku a poté, co jsme text seškrtnali a nastudovali, jsme najednou zjistili, že máme představení na patnáct

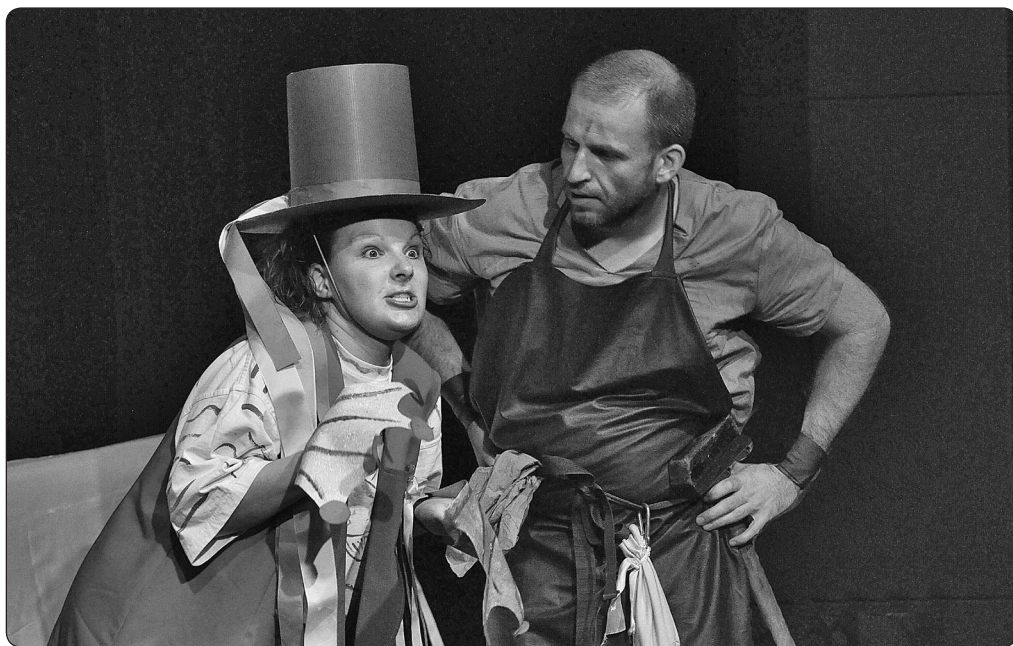
minut. Nechtělo se nám nic přidávat, tak jsme se rozhodli, že zkusíme napsat další pohádku, a udělali jsme Tři přádelny.

Už víte, kterou pohádku vyberete pro příště?

Máme ve vzduchu Sněhovou královnu, ale neustále se potýkáme s tím, že je to těžký příběh a není v něm tolik humoru. Chtělo by to nějakou srandu. Vždycky je příjemnější, když od diváka přichází smích. -jip-

FIMFÁRUM

■ Pokud je někdo skutečným klasikem moderní české pohádky, je to bez debat Jan Werich. A také to není zdaleka poprvé a jistě ani naposled, co se na Popelce setkáváme s dramatizací některé z pohádek jeho sbírky Fimfárum (jejichž atraktivitu mezi dnešními dětmi navíc výrazně navýšily animované filmové verze). Hynkovo hravé divadlo z Litoměřic se pak v dramatizaci a režii Evy Andělové zmocnilo přímo pohádky titulní.

Dlužno ovšem jedním dechem zdůraznit, že Werichovy pohádky nejsou pro dramatizaci právě nejsnadnějším materiálem. Jejich síla je spíš v jazykové bravuře, jemně ironickém vtipu a lehkém nadhledu nad tradičními pohádkovými zápletkami, než ve výrazné příběhovitosti. Lécos, co funguje výtečně jako literatura, se při zdivadelnění musí důsledněji kauzálně provázat, zmotivovat a důsledně stylizovat.

Na tyto nesnáze narazil i litoměřický soubor ve svém pojetí Fimfára. Jeden příklad – řekne-li u Wericha vodník kováři (citováno po paměti) „A víš co – já ti pomůžu. Jsme Češi, tak to je tradice bejt spolu proti vrchnosti“, postačí to jako výstižná, lehce ironická motivace, která přijímá tradiční pohádkový model a zároveň má nad ním jistý nadhled. Pokud je ovšem v inscenaci vodnická scéna režijně i herecky pojednána v poloze „bytelného“ žánrového figurkář-

ství s patřičně sytou hereckou charakterizací, stojíme-li vlastně na půdě realismu, je daná motivace nedostatečná.

Míst, kde rozehrávání situací v poloze obligátních pohádkových klišé zatemní význam,

povídá tradiční české představení o zdegenerovaných mocipánech, důvod zcela mizí a dá se předpokládat, že kovářku přitahují hlavně peníze. Pak je ovšem otázkou, proč nijak nereaguje na dukáty, které kovář získá splněním „trestných“ úkolů – a tak bychom mohli pokračovat...

Litoměřičtí se navíc rozhodli pohádku i poněkud „rozšířit“ a obohatit: zcizujícím, hravým prologem v podobě cesty vlakem do Nejededále, zapojením písní V+W+J a vložení takřka samostatné scény inspirované pohádkou O veliké řepě. Všechny tři „doplňky“ však mají své problémy – úvodní scénka působí značně nesourodě s následujícím iluzivním způsobem inscenování, písně se ne vždy spojují s tím, o čem se hraje (proč si zpívá kovář jdoucí na smrt „Každý k moři dopluje/ někdo dříve někdo později/ kdo v životě miluje/ ať neztrácí naději“?) a tahání řepy naprosto nesouvisí s ničím, co mu předchází ani co jej následuje (navíc nám představuje kovářčinu matku nelogicky v zcela jiném světle než zbytek děje). Kultivovaná inscenace litoměřických nepostrádá zajímavá místa ani nápady – předloze i kýžené inscenační celistvosti však zůstala leccos dlužna.

Jan Šotkovský

ZMĚNA PROGRAMU!

Z důvodu onemocnění hlavního představitele je zrušeno páteční představení Hamleteen Divadla Alfa Plzeň. Místo něj bude k vidění inscenace Pohádkové město Divadla rozmanitostí Most.

Program

Čtvrtek 8. listopadu 2012

09.00 – 09.45 TD

DS Tábor / režie Josef Konrád

Vlastimil Peška: Měla babka čtyři jabka

11.00 – 11.45

Symposion Třebechovice pod Orebem / režie Jiřina Krtičková

Jiřina Krtičková: Makaphovy dary

14.30 – 16.30 » rozborový seminář s reflexemi dětských skupin (Měla babka čtyři jabka, Makaphovy dary)

18.00 – 18.40 TD

Červiven, SPgŠ Krnov / režie Petra Severinová

F. Nepil, F. Taschlin, O. Hejná, A. Mikulka: Škola snů

20.00 – 21.30 » rozborový seminář s reflexemi dětských skupin (Škola snů)

Pátek 9. listopadu 2012

09.00 – 09.45 a 10.30 – 11.15 Sál KC

De Facto Mimo Jihlava / režie Martin Kolář

Martin Kolář: Kája v cirkuse

10.30 – 11.20 TD

Inspirativní představení

Divadlo Drak Hradec Králové / režie Matija Solce

H. Ch. Andersen, M. Solce, P. Hašek:

Děvčátko se sirkami

15.30 – 17.00 » rozborový seminář s reflexemi dětských skupin (Kája v cirkuse)

19.00 – 20.00 TD

Inspirativní představení

Divadlo rozmanitostí Most / režie Jiří Ondra

Kateřina Fixová, Jiří Ondra: Pohádkové město

22.00 – 00.00 » diskusní fórum s reflexemi dětských skupin (Děvčátko se sirkami, Pohádkové město)

Pop(e)lky

Na nekonečné stanici

Také vám přijde už po prvním dnu stráveném na Popelce, že jste vlastně odsud nikdy neodešli? Že jste jen na chvíli usnuli pod šípkovým keřem, na okamžik zavřeli oči a byla to vlastně jen nesmyslná chvilka, kdy jste si schrupli, zazvonil zvonec a pohádky byl konec, a hned zase cililink a zvolání: Třetí zvonění!!! A jede se dál. Už jedenatřicet let.

Na nekonečné stanici se míhá vlak za vlakem, souprava za soupravou, výpravčí za výpravčím a řady cestujících nemají konce. Občas se objeví někdo ve zvláštním vlněném kabátě a vy si jej zapamatujete. Stejně jako tu holku s černou gumovou kačenkou na hlavě. Když se pak opět objeví na peróně, víte, že je všechno v pořádku, protože věci mají svůj řád a je to zpravidla správné, když má něco svůj systém. Někteří cestující ovšem zazáří okolo nádražní hospody, všechny ohromí a zmizí ve městě plném standardních cestujících. O některé se můžete opřít, s některými cestujete do dálky a jiné ztrácíte v přeplněných uličkách mezinárodních vlaků. Občas se některý vagón odpojí a váš vlak přijíždí na nekonečnou smutný a ochuzený, přestože lehčí a rychlejší. Někdy vás výhybka rozdělí s někým, koho máte rádi, abyste se působením času stali navzájem vzácnějšími. Sny nádražních veverek se zatím stávají odvažnějšími a oříšky konzumované za svitu staničních kandelábrů získávají na velikosti a kvalitě náplně.

Na nekonečné stanici si zatím všechno jede svým neměnným tempem, které léty získává na patině, rytmu a jistotě. Aby bylo vše vždy připraveno bez ohledu na další sérii nesmyslně krátkých chviliek spánku.

Honza Švácha

NAD ČÍM
PŘEMÝSLÍTE,
KLAUNE?

NAD TÍM, JESTLI
KLAUN MŮŽE...CO
MŮŽE, JESTLI BY
VŮBEC MĚL
PSÁT...!?

PROČ?

ABY TY
BUDOUČÍ GENERACE
NEUDĚLALY Z
MOUDŘÉHO
BLÁZNA

BLÁZNIVÉHO
MUDRCE